

Strama Värmland, kommentarer till kvartalsrapport 4, 2019

Här kommer kommentarer till Stramas kvartalsrapport 4, 2019, avseende antibiotikaförbrukningen i Värmland.

Nytt i denna rapport är en redovisning av antibiotikaförskrivning uppdelat på öppenvård, slutenvård och Folkandvård.

Aktuella resultat och kommentarer ska betraktas som preliminära och en bas för fortsatt vidareutveckling.

Med **öppenvård** avses här vårdcentraler, jourmottagningar, närvårdsavdelningar, skolhälsovård och företagshälsovård.

Till **slutenvård** räknas i denna sammanställning förutom slutenvårdsavdelningar även mottagningar på sjukhus och akutmottagningarna.

Totalförskrivning, antibiotika på recept

I nationell jämförelse är Värmland ett av sex län som ligger över riksgenomsnittet, dvs. **ett av de sämre länen** när det gäller **total antibiotikaförskrivning**. Nationellt minskar den totala receptförskrivningen av antibiotika. I Värmland ser man inte denna trend. Här ökar tvärtom förskrivningen något.

Däremot är **kvaliteten** på receptförskrivningen hög. Värmland ligger **bäst** till när det gäller kvalitetsmålet **andel PcV** av luftvägsantibiotika till barn 0–6 år. Vad gäller **andel kinoloner** av urinvägsantibiotika till kvinnor 18–79 år ligger Värmland också **mycket bra** till.

Vårdcentralernas förskrivning

De vårdcentraler i Värmland som har högsta antalet totalförskrivningar är Årjäng, Töcksfors. Vintergatan och Munkfors. De tre sistnämnda vårdcentralerna ökar dessutom sin totalförskrivning av antibiotika jämfört med föregående år.

Under 2019 ses en markant minskning av totalförskrivningen i Likenäs, vilket är positivt.

Även Skåre VC och Forshaga VC har lyckats minska sin förskrivning betydligt.

Liksom tidigare ser man att vårdcentralerna i centrala Karlstad, Skoghall/Lövnäs samt Arvika VC och Torsby har en låg totalförskrivning av antibiotika.

Jämförelse slutenvård – öppenvård – Folk tandvård

Senaste åren varierande men relativt stationärt med tendens till minskning i öppenvården. **Tendens till ökande förskrivning i slutenvården.** Slutenvården står för ca 25 % av alla antibiotikarecept. På sikt hoppas vi kunna utveckla detta och titta närmare på fördelning och förskrivningsmönster på mottagningar och vårdavdelningar. Folk tandvården ligger på en låg, stationär nivå.

Kvalitetsmått

• Luftvägsinfektioner – andel PcV

Förskrivningen av PcV ligger i princip på samma nivå som tidigare. Doxycyklin minskar något till förmån för amoxicillin.

Stramas mål är att **andelen PcV av antibiotika som ofta används mot luftvägsinfektion till barn 0–6 år** ska ligga på minst 80 %. Värmland ligger i en nationell jämförelse i topp med högsta andelen PcV i landet. Majoriteten av alla vårdcentraler uppfyller detta kvalitetsmål med mycket god marginal. Tre vårdcentraler i Värmland når under 2019 inte detta mål, men ligger strax under gränsen.

Jämförelse slutenvård – öppenvård

Slutenvården använder förhållandevis mindre PcV än öppenvården och når inte målet på 80 %. Detta kan behöva ses över. Det kan dock finnas flera förklaringar till detta, t.ex. att det inom slutenvården och på specialistmottagningar handläggs fler komplicerade patienter än i öppenvård.

• Urinvägsinfektioner – andel kinoloner

Pivmecillinam dominerar. Nitrofurantoin på andra plats. Användande av Ciprofloxacin och Trimetoprim minskar. Förskrivningsprofilen är i princip i enlighet med gällande rekommendationer med undantaget att pivmecillinam förskrivs oftare än nitrofurantoin.

Stramas mål är att **andelen kinoloner av antibiotika som ofta används mot UVI hos kvinnor 18–79 år ska ligga på max 10 %**. I en nationell jämförelse ligger Värmland på andra plats i denna kategori, vilket är mycket bra. Samtliga vårdcentraler i Värmland når upp till detta mål 2019. De flesta vårdcentraler i Värmland har lyckats förbättra sitt förskrivarmönster av kinoloner markant, medan ett fåtal har ökat sin kinolonförskrivning. På flera vårdcentraler förskrivs det få recept, vilket kan ge stort utslag i en procentuell jämförelse och variation över tid.

Jämförelse slutenvård – öppenvård

Slutenvården har till skillnad mot öppenvården en hög användning av Ciprofloxacin som vida överstiger målet 10 %. Detta kan ha andra förklaringar än ett otillfredsställande förskrivningsmönster, bl.a. att patientunderlaget är ett annat samt förstås att Ciprofloxacin används på andra indikationer än UVI till kvinnor. Detta behöver analyseras närmare.

Hud- och mjukdelsinfektioner

Väsentligen oförändrad totalförskrivning. Flukoxacillin förskrivs i större omfattning än klindamycin, helt enligt gällande rekommendationer. Möjligen kan man se en tendens till minskning i totalförskrivningen av båda preparaten.

Antibiotika slutenvårdsrekvisition

Användningen av Bensylpenicillin (PcG) och Fenoximetylpenicillin (PcV) dominerar och ligger stabilt på i princip samma nivå som tidigare. Ökande trend för Piperacillin-tazobactam samtidigt som användningen av cefalosporiner minskar. Användningen av karbapenemer ligger på en alltfjämt låg nivå. Detta i linje med gällande terapirekommendationer.

Antibiotikaförsäljning via slutenvårdsrekvisition på enhetsnivå presenteras inte i denna rapport då de rekvisitioner som görs inte med säkerhet kan kopplas till rätt enhet, vilket gör statistiken per enhet otillförlitlig. Vi jobbar på en lösning på detta problem.

Smittskydd Värmland

Anna Skogstam
Bitr. smittskyddsläkare